

ทำไมผมถึงเป็นนักอธิปไตย

Benjamin Zephaniah

2020

ผมรับรู้ถึงความเป็นการเมืองหลังจากที่ต้องเจ็บปวดจากการถูกเหยียดผิวเป็นครั้งแรก ตอนนั้นผมอายุ 7 ขวบ ผมไม่เข้าใจทฤษฎีทางการเมืองใดๆ ผมแค่รู้ว่าตัวเองถูกกระทำอย่างเลวร้าย และรู้ว่ามันมีวิธีอื่นๆ ด้วย ไม่ใช่ปีต่อมาตอนผมอายุ 15 ขณะที่กำลังเดินทอดน่องอยู่ในเบอร์มิงแฮมตอนเช้าตรู่ รถตำรวจขับมาจอดข้างๆ ผม พวกตำรวจลงมาจากรถและผลักผมอัดเข้ากับประตูร้านค้า พวกเขารุมสกรัมผม จากนั้นก็ขึ้นรถขับออกไปเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น ผมไม่เคยอ่านอะไรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายรักษาความปลอดภัย หรืออะไรที่เรียกว่ากฎหมายและระเบียบ ผมรู้แค่ว่าตัวเองถูกกระทำอย่างเลวร้าย เมื่อผมได้งานครั้งแรกเป็นช่างทาสี ผมก็ไม่เคยอ่านอะไรเกี่ยวกับทฤษฎีการต่อสู้ของชนชั้นแรงงาน หรือวิธีการที่คนรวยกดขี่คนจน แต่ตอนที่เจ้านายของผมไพล่มาวันวันวันกับรถซูเปอร์คาร์คู่ใจของเขา แล้วเราก็กำลังเสี่ยงชีวิตอยู่บนบันได หายใจเอาสารพิษเข้าไป ผมก็รู้ว่าตัวเองถูกกระทำอย่างเลวร้าย

ผมเติบโตมา (เหมือนกับคนอื่นในละแวกเดียวกัน) ด้วยความเชื่อที่ว่า อนาธิปไตย คือการที่คนทุกคนมีกำลัง และมันคือจุดจบของทุกสิ่งทุกอย่าง ผมมักมีปัญหาในการสะกดคำศัพท์ ก็เลยต้องใช้เครื่องช่วยสะกดหรือพจนานุกรมอยู่บ่อยๆ เพื่อให้แน่ใจว่าผมเขียนคำศัพท์เหล่านั้นได้ถูกต้อง ผมได้ยินคำว่า สังคมนิยม และคอมมิวนิสต์อยู่ตลอดเวลา แต่พวกนักสังคมนิยมกับพวกคอมมิวนิสต์ที่ผมเจอ ก็ยังไม่อยากจะยุ่งกับพวกอนาธิปไตย หรือไม่ก็ผลักดันให้ไปอยู่ชายขอบซะ ให้กลายเป็นคนที่คอยเอาไว้อีกว่า โทษถ้าเกิดปัญหาในการประท้วง หรือบอกว่าเป็นแค่พวกฝันเพื่อง แม้แต่ในตอนนั้น ผมเพิ่งตรวจดูเครื่องสะกดคำ มันอธิบายว่าอนาธิปไตยคือความวุ่นวาย ความโกลาหล ภาวะไร้กฎหมาย ไร้ระเบียบ ผมเป็นคนที่ชอบสิ่งที่ไร้ระเบียบนะ แต่สำหรับคน "ทั่วไป" ความไร้ระเบียบก็คือความวุ่นวาย ความโกลาหล และภาวะไร้กฎหมายนั่นแหละ พวกเขากลุกบอกรออยู่เสมอให้เกรงกลัวสิ่งเหล่านี้

สิ่งยอดเยี่ยมที่สุดที่ผมเคยทำต่อตัวเองก็คือเรียนรู้วิธีการในการคิดต่อตัวตนของผมเอง ผมเริ่มทำมันตั้งแต่อายุยังน้อย แต่ก็ช่างยากลำบากเหลือเกินที่จะทำ ในเมื่อคนรอบข้างยังบอกคุณอยู่เสมอว่าคุณควรคิดอย่างไร ทูนิยมคือสิ่งที่คอยล่อลวงคุณ มันจำกัดจินตนาการ และบอกคุณว่าคุณจะรู้สึกถึงความจำเป็น เพราะว่าคุณมีทางเลือกมากมาย แต่ทางเลือกของคุณก็ถูกจำกัดด้วยสิ่งที่คนอื่นฯ ยัดเข้าไปในหัวของคุณ หรือไม่มันก็ถูกจำกัดจากจินตนาการอันจำกัดของคุณ ผมจำตอนที่ไปเที่ยว เขา เพาโล เมื่อหลายปีก่อนได้ ตอนนั้นมันเพิ่งประกาศ กฎหมายเมืองสะอาด¹ พอดีพอดี กฎหมายนี้ไม่ได้ทำให้นายกเทศมนตรีกลา แต่เขาก็ตระหนักได้ว่าประชาชนของเขาถูกทำให้กลายเป็นทาสการตลาดมาอย่างต่อเนื่อง และทุกหนแห่ง จนพวกเขาหลั่งเลือดตัวเองไปกันหมด ดังนั้นป้ายโฆษณาจำนวนมากกว่า 15,000 ป้ายจึงถูกปลดออกจนหมดสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการโฆษณาบนรถบัส แท็กซี่ ป้ายนิออน และป้ายโฆษณาแบบกระดาษล้วนถูกห้ามโดยสิ้นเชิง ตอนแรกมันก็ดูแปลกนิดหน่อย แต่แทนที่จะต้องเดินไปตามทางแล้วมองเห็นพวกมัน หรือพยายามจะไม่มองก็แล้วแต่ ผมก็เดินได้อย่างสบายใจแล้วมองไปรอบตัวฯ แทน จากสิ่งนี้ทำให้พบว่าผมเชื่อของที่ผมต้องการจริงๆ เท่านั้น ไม่ใช่สินค้าที่มีคนมาบอกว่าคุณต้องซื้อ และสิ่งที่สังเกตพบได้ง่ายที่สุดก็คือ ผมพบเจอและพูดคุยกับผู้คนหน้าใหม่ๆ แทบทุกวัน บทสนทนามักจะจะเป็นอะไรที่เกี่ยวกับการเมืองและมีความหมายลึกซึ้ง ทูนิยมทำให้เราแข่งขันกันเอง และคนที่คอยรักษาระบบทุนนิยมเอาไว้

ผมจะไม่พูดถึงทุนนิยม สังคมนิยม และคอมมิวนิสต์อีก แต่ก็เป็นที่ชัดเจนว่าสิ่งเหล่านี้มีส่วนร่วมก็คือความต้องการอำนาจ และเพื่อที่จะได้ซึ่งอำนาจมาจากพวกเขาที่ต้องสร้างทฤษฎี เป็นทฤษฎีที่จะทำให้พวกเขาได้มาซึ่งอำนาจ และทำในสิ่งที่พวกเขาอยากทำเมื่อได้อำนาจมาอยู่ในมือ แต่สิ่งเหล่านี้ก็ยังมีปัญหา ผมกลายเป็นนักอนาธิปไตยก็ตอนที่ผมตัดสินใจจะทิ้งทฤษฎีและหยุดไขว่คว้าหาอำนาจ เมื่อผมหยุดคิดเรื่องเหล่านั้นแล้ว ก็รู้สึกได้ว่าความเป็นอนาธิปไตยที่แท้จริงคือธรรมชาติของผม มันเป็นธรรมชาติของเรา มันคือสิ่งที่เราทำก่อนที่จะถูกทฤษฎีเหล่านั้นจะปรากฏขึ้นมา มันคือสิ่งที่เราทำก่อนที่จะถูกกระตุณให้ต้องแข่งขันกับคนอื่นฯ มึงานเขียนเกี่ยวกับอนาธิปไตยที่เยี่ยมยอดอยู่บ้าง และผมก็คิดว่ามันคือทฤษฎีอนาธิปไตย แต่พอผมเอาหนังสือเหล่านั้นให้เพื่อนฯ อ่าน (ผมกำลังพูดถึงหนังสือเล่มโต และใช้คำโตๆ) พวกเขาก็ปัดหัวแล้วเบือนหน้าหนี ผมจึงเลือกที่จะนั่งคุยกับพวกเขา ให้เขาระลึกย้อนกลับไ้ว่าพวกเขาทำอะไรเพื่อตนเองได้บ้าง ผมยกตัวอย่างผู้คนที่ดีดำรงชีวิตอยู่โดยปราศจากรัฐบาล ผู้คนที่มีความสามารถในการจัดการตนเอง ผู้คนที่เอาจิตวิญญาณในความเป็นตัวตนของพวกเขากลับมา และทั้งหมดนั้นก็สมเหตุสมผลอยู่ที่เดียว

ถ้าเราไม่แต่พูดถึงทฤษฎี เราก็จะคุยได้กับคนที่สนใจทฤษฎีอยู่แล้ว หรือไม่ก็คนที่ไม่มีทฤษฎีเป็นของตัวเอง ถ้าเรายังพูดถึงแต่ทฤษฎี ก็หมายความว่าเรากำลังคิดคนอื่นออกไปมากมาย คนที่เรายากจะเข้าถึงคือคนที่อยากจะหลุดออกไปจากบ่วงโซ่ความเป็นทาสของระบบทุนนิยม เรื่องราวของ คาร์น รอส (Carne Ross) ก็น่าประทับใจ ไม่ใช่เพราะเขาเขียนหนังสือ แต่เป็นเพราะเขาเป็นอย่างไรที่เขาเชื่อจริงๆ ผมชอบอ่านงานของ นอม ชอมสกี (Noam Chomsky) แล้วผมก็ชอบวิธีที่คนขยายของ สจ๊วต คริสตี้ (Stuart Christie) ทำให้เขากลายมาเป็นนักอนาธิปไตย² แต่ผมเป็นนักอนาธิปไตยเพราะผมเข้าใจว่าพวกตำรวจเหยียดผิวนั้นมีรัฐบาลคอยหนุนหลัง และรัฐโดยตัวมันเองก็เป็นพวกเหยียดผิว ผมเป็นนักอนาธิปไตยก็เพราะผมเข้าใจว่าเจ้านายที่คอยกดขี่ผมเพื่อให้ตัวเองรวยขึ้นๆ นั้นไม่ได้ใส่ใจใยดีผมเลยแม้แต่น้อย ผมเป็นนักอนาธิปไตยก็เพราะผมรู้ว่าพวกมาร์น (Maroon)³ นั้นปลดปล่อยตนเองจากการเป็นทาสได้อย่างไร

¹ กฎหมายเมืองสะอาด (Clean City Law) คือกฎหมายของเมือง เขา เพาโล ประเทศบราซิลที่ประกาศใช้ในปี 2006 โดยทำการปลดป้ายโฆษณาจำนวน 15,000 ป้าย และป้ายโฆษณาอื่นๆ อีกเกือบ 300,000 ป้ายออกทั้งหมด รวมทั้งไม่อนุญาตให้มีการขึ้นป้ายโฆษณาใหม่ด้วย แม้กฎหมายดังกล่าวจะทำให้เกิดข้อถกเถียงว่าผลกระทบต่อเศรษฐกิจท้องถิ่น แต่อีกมุมมองหนึ่งก็คือการเปิดเผยให้เห็นถึงความสวยงามของสถาปัตยกรรมยุคอาณานิคมที่ถูกบดบังจากป้ายโฆษณามาเป็นเวลานานหลายปี

² สจ๊วต คริสตี้ เป็นนักอนาธิปไตยที่โด่งดังที่สุดในเกาะอังกฤษ เพราะเขาหลบวาระเบิดเพื่อสังหารนายพลฟรังโกของสเปน ในขณะที่มีอายุเพียง 18 ปี นั่น่อนว่าแผนการของเขาไม่สำเร็จ เพราะถูกจับได้ก่อนลงมือ เขาเกือบถูกประหารชีวิต แต่ก็รอดมาได้ด้วยการติดคุกนานถึง 20 ปี หนังสือ 'คุณขยายทำให้ผมเป็นนักอนาธิปไตย' (Granny Made Me an Anarchist) ของเขาเป็นผลงานชิ้นสำคัญที่รวบรวมเอาความทรงจำ ความคิดและการต่อสู้ทางการเมืองเอาไว้ โดยที่มาของชื่อหนังสือก็คือ เขาได้รับอิทธิพลทางด้านการเมืองมาจากยายตั้งแต่ยังเด็ก เปรียบเธอว่าเป็น "ดวงดาวที่ผมเลือกเดินตาม"

³ มาร์น หรือมาร์รอน (Maroon) เป็นกลุ่มบรรพบุรุษของชาวแอฟริกันในประเทศสหรัฐอเมริกา บางส่วนมีต้นกำเนิดมาจากจาไมก้า ซึ่งถูกกลุ่มนักล่าอาณานิคมจับไปเป็นทาส จนในที่สุดพวกเขาก็สามารถปลดปล่อยตนเองเป็นอิสระ บางส่วนกลับมายังจาไมก้าเพื่อตั้งถิ่นฐานและชุมชน บางส่วนตั้งรกรากปกครองตนเองอยู่ในอเมริกา สิบเชื้อสายมาจนถึงทุกวันนี้

พวกเขาพิสูจน์ให้ทาสทุกคนเห็นว่า เราสามารถจัดการและปกครองตัวเราเองได้ อย่าเข้าใจผิดล่ะ ผมชอบหนังสือ (ก็ผมเป็นนักเขียนนี่นา) และเราก็คงต้องการคนที่คิดได้อย่างลึกซึ้ง — เราทุกคนควรคิดอย่างลึกซึ้ง แต่แรงบันดาลใจที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของผมมันมาจากผู้คนที่ผมพบเจอในชีวิตประจำวัน เหล่าผู้คนที่หยุดแสวงหาอำนาจเพื่อตัวเอง ผู้คนที่สามารถใช้ชีวิตด้วยตัวเอง ผมเจอคนมากมายที่ใช้ชีวิตในแบบอนาธิปไตย ทั้งในอินเดีย เคนย่า จาไมกา เอธิโอเปีย และปาปัว แต่เมื่อผมบอกกับพวกเขาว่าคุณเป็นนักอนาธิปไตย เกือบทุกคนจะตอบกลับมาว่าไม่เคยได้ยินหรือรู้จัก สิ่งที่พวกเขาทำนั้นเป็นเรื่องปกติและไม่ได้ซับซ้อนอะไรเลย ส่วนผมเป็นนักอนาธิปไตยเพราะว่าถูกกระทำอย่างเลวร้าย และเห็นว่าทุกสิ่งทุกอย่างนั้นล้มเหลว

ผมใช้ชีวิตในช่วงปลายทศวรรษ 70s ถึง 80s ในกรุงลอนดอนอยู่กับนักกิจกรรมกลุ่มสภาแอฟริกันแห่งชาติ (ANC หรือ African National Congress)⁴ ที่ถูกเนรเทศออกจากบ้านเกิด — หลังจากการต่อสู้อันยาวนาน เนลสัน แมนเดลา ก็ได้รับอิสรภาพ และเหล่าผู้ถูกเนรเทศก็ได้กลับสู่บ้านของพวกเขา ผมยังจำตอนที่มองดูรูปภาพของรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งกลุ่มแรกของแอฟริกาใต้ และตระหนักได้ว่าผมรู้จักคนในรูปเป็นจำนวนถึง 2 ใน 3 ผมยังจำตอนที่มองดูรูปคณะรัฐบาลของแบลร์ (Tony Blair จาก New Labour) ที่เพิ่งได้รับการเลือกตั้งมาหมาดๆ และตระหนักได้ว่าผมรู้จักคนในนั้นอยู่จำนวนหนึ่งเช่นกัน และผมก็ยังคงจำได้ดีว่าการที่ความหวังถูกเติมเต็ม แต่ทั้งสองกรณีก็ใช้เวลาไม่นานที่จะเห็นว่าอำนาจทำให้พวกเขาตกต่ำลงได้อย่างไร ผมจะถามคนเหล่านี้ว่า “เฮ้ พวกนายกำลังทำอะไรกันอยู่?” และคำตอบที่ได้รับก็คงไม่หลุดไปจากประโยคที่ว่า “เบนจามิน นายไม่เข้าใจหรอกว่าการมีอำนาจมันเป็นยังไง” ก็จริงว่ะ แต่ช่างหัวอำนาจแม่งสิวะ เราแค่ดูแลกันและกันก็พอ

คนส่วนใหญ่รู้ว่าการเมืองกำลังล้มเหลว สำหรับผมมันไม่ใช่ทฤษฎี เพราะพวกเขาเห็นมันกับตา และรู้สึกมันด้วยใจ ปัญหาก็คือพวกเขาจินตนาการถึงพวกเขาขาดความมั่นใจ สิ่งที่ผมทำคือปิดทีวี นั่งลงแล้วคิดถึงตัวเอง จากนั้นผมจึงเริ่มต้นไปพบปะผู้คน — และเชื่อผมเถอะว่า ไม่มีอะไรยอดเยี่ยมเท่ากับการได้พบกับผู้คนที่กำลังดำเนินชีวิต ทำสวน ไปโรงเรียน เปิดร้านค้า อยู่ในชุมชนทุกคนปราศจากการใช้อำนาจ นั่นจึงเป็นเหตุผลว่าทำไมผมถึงเป็นนักอนาธิปไตย

Benjamin Zephaniah เป็นกวี นักเขียน และนักเคลื่อนไหวชาวจาไมกา เขามีผลงานมากมายที่ประจักษ์ต่อสาธารณชน การอ่านบทกวีของเขานั้นผสมดนตรี dub เข้าไปด้วย เนื่องจากได้อิทธิพลจากวัฒนธรรมบ้านเกิด

ข้อเขียนชิ้นนี้ถูกเผยแพร่ครั้งแรกในนิตยสาร Dog Section ซึ่งเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่เน้นประเด็นการเมืองและวัฒนธรรม

⁴ ANC เป็นพรรคการเมืองของแอฟริกาใต้ พวกเขาขึ้นมามีอำนาจและชนะเลือกตั้งมาตลอดนับตั้งแต่ความสำเร็จในการต่อสู้ของ เนลสัน แมนเดลา

Anti-Copyright

**SOUTHEAST ASIAN
ANARCHIST LIBRARY**

Benjamin Zephaniah
ทำไมผมถึงเป็นนักอนาธิปไตย
2020

Retrieved on 2021-01-08 from
<https://slaveswithoutmasters.netlify.app/post/why-i-am-an-anarchist/>
ผู้แปล: Peam Pooyongyut. ต้นฉบับ: <http://dogsection.org/why-i-am-an-anarchist/>

sea.theanarchistlibrary.org